

Giyinme

Cenab-ı Hakkın her emir ve yasağında sayısız hikmetler vardır. İnsanı, insanın içinde yaşadığı alemleri yaratan ve insan ile onlar arasında müthiş bir nizam kuran Allah, insan için neyin faydalı neyin de zararlı olduğunu en iyi bilendir. Bu hakikat Kur'an'da şu şekilde ifade edilmiştir: "Yaratan yarattığını hiç bilmez olur mu? İlmi her şeye nüfuz eden, her şeyden haberi olan latîf ve habîr O'dur. (Mülk, 67/14) Yüce Allah, insanı hem bu dünyada huzur ve mutluluğa ulaştırmak hem de cennete ehil hale getirmek yani cennetlik kıvama ulaştırmak için, kulun lehine programlanmış bir takım emir ve yasaklarda bulunmuştur. İnsanın tabii ihtiyaçlarından olan giyinme de de bu tür emir ve yasaklar mevcuttur.

Örtünmenin farz, müstehap, mübah ve mekruh olmak üzere kısımları vardır.

Farz olan örtünme:

Avret yerlerinin örtülmesi ve kişinin kendisini soğuk veya sıcaktan koruyacak derecede giyinmesi. İnsan vücudunun açılması, gösterilmesi ve bakılması dinen haram olan yerlerine "avret"denir. Avret yerlerinin örtülmesine "setr-i avret"denir. Bu tabir daha çok erkek ve kadının namaz kılariken belli uzuvlarının örtülmesini ifade etmekle birlikte, namaz dışındaki örtünme vecibesini de bildirmektedir. Daha önce namaz bölümünde geçtiği üzere namazda avret yerlerinin örtülmesi, dinin bir emridir ve namazın sahih olması için bir şarttır. Aynı şekilde namazın dışında örtünme de dinin bir emridir. Örtünmenin çerçevesi, sınırları erkek ve kadına göre değişir.

Erkeğin avret yeri:

Bir erkeğin erkeklere ve hanımın dışındaki bayanlara karşı asgarî seviyede örtünmesi gereken yeri göbük altı ile diz kapağı altı arasındır. Tariften anlaşılacağı üzere göbeğin örtülmesi farz değilken diz kapağının örtülmesi farzdır.

Kadının avret yeri:

Bir kadının; kocası, kendisine mahrem olan kimseler ve Müslüman kadınlar dışındaki kimselere karşı avret mahalleri, yüz, el ve ayakları hariç bütün vücududur. Bu verilen ölçü Hanefî mezhebinin genel görüşüdür. Diğer mezheplere göre ise kadının ayakları da avrettir. Hanefi mezhebinde kadının yüzünü örtmesinin gerekli olup-olmadığı hususu üzerinde durulmuş ve "fitne"ye sebebiyet verecekse kadının yüzünün örtülmesi gerekir, denilmiştir.

Bu genel yaklaşımla birlikte Hanefi mezhebinin önde gelen âlimlerinden Ebu Bekir el-Cessas, "(kadınlar) Ev dışına çıktıkları zaman dış elbiselerini üzerlerine salıversinler. "(Ahzab, 33/59) ayetinin genç bir bayanın, yabancıların yanında yüzünü örtmesi gerektiğine ve iffetle hareket ederek insanları tahrik etmemesi gerektiğine delalet ettiği görüşündedir.

Kadınların, kendilerine mahrem olan kimselerle Müslüman kadınlara göstermeleri haram olan yerler ise, aynen erkeklerdeki avret mahalleri (göbekte diz kapağı arası) ile, karın ve sırt kısmının karnın hizasına gelen kısmıdır.

Eşler birbirlerinin vücudlarının her yerine bakabilirler, dokunabilirler. Ancak bununla beraber genel ahlak kuralları ve eşlerin birbirlerine olan saygılarının muhafazası açısından galiz avret yerlerinin örtülmesi güzel olur ki Hz. Aişe validemiz: "Ben Peygamber Efendimiz'den (sas) hiçbir şey görmediğim gibi O da benden hiçbir şey görmedi" demiştir.

Örtünme ile ilgili önemli bir şart da giyilen elbisenin vücut hatlarını gösterecek kadar dar, cildin rengini gösterecek kadar ince ve şeffaf olmamasıdır. Peygamber Efendimiz, ince bir elbise giymiş olan Hz. Aişe validemizin kız kardeşi Hz. Esmâ'ya "Ey Esmâ! Büluğa erdikten sonra kadının-yüz ve ellerine işaret ederek-şu ve şundan başka yerlerinin görülmesi doğru değildir." buyurmuştur.

Dinimizde Müslüman kadın ve erkeğin iffet ve vakarını koruması temel bir esastır. Örtünme de iffetin en önemli bir yanısıdır. Bu itibarla kadın ve erkeğin fitneye ve şüpheye sebep olmayacak, karşı cinsi tahrik etmeyecek, iffeti, vakarı koruyacak ve İslam dinini insanlara sevdirecek tarzda giyinmeleri gerekir.

Örtünme ile ilgili ayet ve hadislerde belli bir şekil şartı ve model söz konusu değildir. Verilen ölçülere uymak şartı ile kadın olsun erkek olsun içinde buldukları ortama göre istedikleri gibi giyinebilirler.

Avret yerlerinin insanların yanında ve namaz kılariken örtülmesi gerektiği gibi insanın tek başına hiç kimsenin olmadığı تنها bir yerde olduğu zaman da örtülmesi gerekir. Bu husus ile Peygamber Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuşlardır: "Allah, kendisinden haya edilmesi hususunda insanlardan daha çok hak sahibidir." buyurmuşlardır.

Bu itibarla banyo yaparken mümkün olduğunca avret yerlerinin peştamal vs. ile örtülmesi edeb ve haya açısından yerinde bir davranıştır.

Avret yerlerine zaruret dışında bakmak haramdır. Zaruret durumu ise, sağlık ile ilgili bir meselede doktor, hemşire ve ebe gibi kimselerin zaruret çerçevesinde bakmalarıdır.

Müşhetap olan giyinme:

Mecburen örtülmesi gereken yerlere ilave olarak Allah'ın lutfettiği nimetlere bir şükür olarak, imkânlar ölçüsünde güzelce giyinmek. Bu konuda Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Allah, kulunu lutfettiği nimetlerin eserini kulu üzerinde görmeyi sever."

Mübah olan giyinme:

Zinet, güzel görünmek için güzel elbiseler giymek.

Mekruh olan giyinme:

Büyüklük, gurur, kibir ve hava atmak için giyinmek.

İslam her meselede olduğu gibi giyim kuşamda da evrensel ölçüler getirmiş, itidali esas almıştır. Peygamber Efendimiz, hayatı boyunca daima şık, temiz, sade ve güzel giyinmiştir. Giyim kuşam hususunda bir-iki şey-bildiğimiz, bilemediğimiz hikmetlerine binaen- hariç bir sınırlama getirilmemiştir. Giyilmesi, kullanılması haram olan şeyler şunlardır.